

Stiefmoeder : roman

Leesideeën Off Line, 31-12-2003

Miriam Piters

Andrea Spanjert groeit samen met haar broer Hayo en beide ouders op in het Den Haag van de jaren '50 en '60. Tantes keren terug uit Nederlands-Indië. Ze horen verhalen over vroeger, maar nooit alles. Eigenlijk krijgen ze altijd dezelfde verhalen te horen en blijft er een boel verborgen: ze hebben helemaal geen contact met de familie van hun moeder die in het katholieke zuiden wonen. Maar doordat ze zo jong zijn, stellen Hayo en Andrea daar geen vragen over, maar accepteren het leven zoals het is. Op een gegeven moment wordt hun verteld dat ze een halfzusje hebben, Francien. Hun moeder is haar stiefmoeder; haar echte moeder, Ilse, was in Davos overleden aan tbc. Daarna was Francien in Zwitserland gebleven, maar ze kon heel goed Nederlands want ze was daar opgevoed door een Nederlandse pleegmoeder. En nu zou Francien bij hen komen wonen. Maar iets gaat er mis tussen Francien en Andrea's moeder. Jaren later als Andrea zelf een dochttertje heeft, zoekt ze contact met Francien om uit te vinden wat er mis is gegaan. Haar moeder wil er niet over praten, wil het verleden laten rusten. Andrea schrijft Francien en krijgt al snel antwoord:

"Lieve Andrea, Je schrijft dat je verhalen wilt, geen sprookjes, en geen praatjes voor de vaak, 'verhalen, verhalen', schrijf je, alsof het om eten gaat. Dit verhaal gaat over geld, ook over liefde en dansen, snikboompjes en cantharellen, maar voornamelijk over geld.". De brieven maken een boel los, bij Andrea en haar familie. En uiteindelijk lukt het Andrea (en de lezer) om vrede te hebben met de beslissingen die Andrea's moeder als stiefmoeder heeft gemaakt. Nicolette Smabers debuteerde in 1983 met de succesvolle en veelgeprezen verhalenbundel "De Franse tuin". Daarna verschenen "Portret van mijn engel" (1987) en "Chinezen van glas" (1991). "Stiefmoeder" is haar debuutroman. Het is een mooie roman, waarin duidelijk wordt hoe het tijdsgewricht invloed uit kan oefenen op het leven van individuen. De afgelopen eeuw in Nederland (met de crisisjaren, de Tweede Wereldoorlog, het einde van de koloniale tijd, de seksuele vrijheid en de introductie van de pil) schemert door de geschiedenis van deze familie heen. De roman heeft naast de interessante thematiek ook een goede opbouw in twee delen en 21 korte hoofdstukken (in totaal beslaat de roman 189 pagina's). En last but not least: het taalgebruik is helder en Smabers weet met enkele rake woorden een krachtig beeld op te roepen. Maar dat wisten we al van haar verhalen...

